

نام درس: فارسی یازدهم تاریخ: زمان آزمون: سوالات ارزشیابی نوبت اول سری ۱ نمره با عدد: نمره با حروف:	به نام خداوند علم و قلم اداره ی آموزش و پرورش دبیرستان سال تحصیلی	نام: نام خانوادگی: نام پدر: پایه: نام دبیر:
بارم	قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه ، املا ، دستور	ردیف
۰/۵	معنی هر یک از واژه های مشخص شده را بنویسید. (آ) یک کیسه به پدر باید داد و یک کیسه به پسر ، تا خویشتن را ضیعتکی حلال خردند. (ب) عزرائیل بیامد و به قهر یک قبضه خاک از روی جمله زمین برگرفت.	۱
۰/۲۵	برای واژه « خنیده » در بیت زیر، یک معادل معنایی بیابید و بنویسید. « بگویش که در جنگ مردن بنام به از زنده و رومیان شادکام »	۲
۰/۲۵	واژه « محجوب » در کدام بیت زیر ، به معنای « با شرم و حیا » می باشد؟ (آ) گر دیده و دل ، پاک نگهداشته باشی هیچ از نظر پاک تو محجوب نباشد (ب) شرم رویش خلق را منع از تماشا می کند کس ندیده است و نپند ماه محجوب مرا	۳
۰/۵	املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (آ) و روز پنج شنبه ، امير را تب گرفت ؛ تب سوزان و (صر صامي / سر سامي) افتاد. (ب) من نهايت بعد اختيار کردم ، که (قُر بت / غُر بت) را خطر بسيار است.	۴
۰/۵	در هریک از موارد زیر ، یک نادرستی املايي وجود دارد ؛ آن ها را بیابید و درست هریک را بنویسید. (آ) بادهای اواخر زمستان ، ناله های وامانده گان را با بوی خون جواد خان ، تا فراز قلّه های قفقاز می برد. (ب) خاک ذلیل را از حضرت عزّت به چندین اعراض می خوانند و خاک در کمالِ مذلّت و خواری ، چندین ناز می کند.	۵
۰/۲۵	در گروه کلمه های زیر ، سه مورد نادرستی املايي وجود دارد؛ درست هریک را بنویسید. « عار و ننگ – جحد و کوشش – استصقا و تشنگی – اصرار و پافشاری – خورد و بزرگ – شیر آغوز »	۶
۰/۲۵	در همه گزینه ها ، به جز گزینه نادرستی املايي وجود دارد. (آ) در چارگری زبان کشیدند (پ) بانگ و هزاهز و غریو خاست. امیر برخاست. (ت) بالبداحه ، شعری در مدح گیوه من بگوئید.	۷
۰/۲۵	از طریق کدام یک از رابطه های معنایی بین واژگان ، می توان به معنای واژه « اندیشه » در بیت زیر پی برد ؟ « خواهی که بشمری غم و اندیشه مرا خواهم که حلقه و گره خویشت بشمری »	۸
۰/۲۵	فعل « شد » ، در کدام بیت ، با معنای این واژه در مصراع: « چشم پوشیدم ز خود ، آینه ام بی زنگ شد » یکسان است؟ (آ) خود به خود چون غنچه وا شد عقده ها از کار من تا در این بستان سرا دست و دلم از کار شد (ب) غنچه را پیش دهان تو صبا خندان یافت آنچنان بر دهنش زد که دهن پر خون شد	۹

۰/۲۵	۱۰	در کدام عبارت زیر ، « <u>فعل مجهول</u> » وجود دارد؟ (آ) من بازگشتم و این چه رفت، با بونصر بگفتم . سخت شاد شد و سجده شکر کرد خدای را ، عزَّ وَ جَل ؛ (ب) و گفت: « چون نامه ها گسیل کرده شود ، تو باز آی که پیغامی ست سوی بونصر در بابی ، تا داده آید. »
۰/۲۵	۱۱	واژه « <u>روز</u> » در کدام بیت ، نقش « <u>قیدی</u> » دارد؟ (آ) از زلف و رخت ، روز و شبم تیره و تار است (ب) به کنجی بی مه رویش گرفتم جا که روز و شب
۰/۲۵	۱۲	کدام یک از قیده‌های مشخص شده در بیت های زیر ، از نظر نوع ، « <u>صفت</u> » است؟ (آ) سر کویی که <u>هرگز</u> ره ندارد پادشاه آنجا (ب) <u>شادمان</u> هر شبی از کوچه او می آیم گدای بینوایی را که خواهد داد راه آنجا تا ندانند که نبود به حریمش بارم
۱	۱۳	با توجه به سروده زیر ، به پرسش ها پاسخ دهید. « تا داروی او درد مرا درمان شد جان و دل و تن هر سه حجاب ره بود (آ) کاربرد « <u>را</u> » در سروده از چه نوعی است؟ ۰/۲۵ (ب) برای هریک از نقش های <u>تبعی</u> « <u>معطوف و بدل</u> » نمونه ای در ابیات بیابید و بنویسید. ۰/۵ (پ) کدام واژه در سروده ، « <u>وابسته پیشین</u> » است؟ ۰/۲۵ پستیم بلندی شد و کفر ایمان شد تن دل شد و دل جان شد و جان جانان شد
۰/۲۵	۱۴	در کدام یک از بیت های زیر ، واژه « <u>شیخ</u> » ، <u>شاخص</u> است؟ (آ) من آن ملای رومی ام که از نطقم شکر ریزد (ب) از رحمت خاصش به من ای شیخ سخن گوی ولیکن در سخن گفتن غلام شیخ عطارم افسانه دوزخ پی تهدید عوام است
۰/۲۵	۱۵	شیوه بیان جملات کدام بیت ، « <u>تماماً</u> » ، <u>عادی</u> است؟ (آ) به روز مرگ ، چو تابوت من روان باشد (ب) سر نشتر عشق بر رگ روح زدند گمان مبر ، که مرا درد این جهان باشد یک قطره فروچکید و نامش دل شد
۰/۲۵	۱۶	در مصراع اول بیت زیر ، « <u>ترکیب اضافی</u> » را بیابید و بنویسید. « <u>نهان می گشت روی روشن روز</u> به زیر دامن شب در سیاهی »
۱	۱۷	طبق سروده زیر ، جمله « <u>درست</u> » یا « <u>نادرست</u> » را مشخص کنید. « از روی تو شاد شد ، دل غمگینم در تو نگرم ، صورت خود می یابم (آ) یک ضمیر متصل در سروده وجود دارد و نقش آن ، « <u>مضاف الیه</u> » است . (ب) بیت دوم ، از دو « <u>جمله مرکب</u> » تشکیل شده است. (پ) واژه « <u>همه</u> » در بیت دوم ، نقش « <u>بدلی</u> » دارد. (ت) شیوه بیان همه جملات ابیات ، به جز یک مورد ، « <u>عادی</u> » است. من چون رخ تو به دیگری بگزینم؟ در خود نگرم ، همه تو را می بینم <u>درست</u> <u>نادرست</u> <u>درست</u> <u>نادرست</u> <u>درست</u> <u>نادرست</u> <u>درست</u> <u>نادرست</u>
قلمرو ادبی (۵ نمره) آرایه های ادبی ، تاریخ ادبیات ، حفظ شعر		
۰/۲۵	۱۸	« <u>وجه شبه</u> » را در بیت زیر بیابید و بنویسید. « نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست چو چنگش رگ و استخوان ماند و پوست »

۱۹	بارزترین آرایهٔ مشترکِ دو بیت زیر را بنویسید. آ با زمانی دیگر انداز ای که پندم می دهی ب) ساعدِ شه مسکنِ این باز باد کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست تا آبد بر خلق این در باز باد	۰/۲۵
۲۰	«دریای خون» در بیت زیر، استعاره از چیست؟ «در آن دریای خون، در دشت تاریک به دنبال سر چنگیز می گشت»	۰/۲۵
۲۱	بخش مشخص شده در سرودهٔ زیر، بیانگر کاربردِ کدام آرایهٔ ادبی است؟ بیداری زمان را با من بخوان به فریاد / و مردِ خواب و خفتی / « <u>رو سر بنه به بالین، تنها مرا رها کن</u> »	۰/۲۵
۲۲	در عبارت زیر، معادلِ کناییِ مفهوم: « <u>متوسّل شدن</u> » را بیابید و بنویسید. «اینجا، عشق معکوس می گردد؛ اگر معشوق خواهد که از او بگریزد، او به هزار دست در دامنش آویزد.»	۰/۲۵
۲۳	شاعر، در بیت زیر، از چه آرایه ای برای خلقِ « <u>کنایه</u> » بهره گرفته است؟ «آمد سوی کعبه، سینه پر جوش چون کعبه نهاد حلقه در گوش»	۰/۲۵
۲۴	واژهٔ مشخص شده در بیت زیر، چه آرایه ای دارد؟ و مفهوم آن چیست؟ «از سرِ تعمیرِ دل بگذر که معمارانِ عشق روزِ اوّل، رنگِ این <u>ویرانه</u> ، ویران ریختند»	۰/۵
۲۵	در عبارت زیر، کدام واژه، « <u>مجاز</u> » دارد؟ «چهره هایی که از خبر حملهٔ روس در هم رفته بود، با تماشای شکوهٔ سپاه، شکفته می شد.»	۰/۲۵
۲۶	عبارت زیر، به چه واقعه ای « <u>تلمیح</u> » دارد؟ «ملایکهٔ مُقَرَّب، هیچ کس، آدم را نمی شناختند. می گفتند: «آیا این چه نقش عجیبی است که می نگارند؟»	۰/۲۵
۲۷	در بیت زیر، قسمت مشخص شده، « <u>کنایه</u> » از چیست؟ «ما به فلک بوده ایم، <u>یارِ مَلک بوده ایم</u> باز همان جا رویم، جمله، که آن شهرِ ماست»	۰/۲۵
۲۸	در بیت زیر، واژهٔ « <u>دوش</u> » در ارتباط با واژهٔ « <u>دست</u> »، چه آرایه ای ایجاد کرده است؟ «در خواب، دوش، پیری در کوی عشق دیدم با دست اشارتم کرد که عزم سوی ما کن»	۰/۲۵
۲۹	همهٔ شعرای زیر، سروده هایی در قالبِ « <u>چهارپاره</u> » یا « <u>دوبیتی های پیوسته</u> » دارند، به جز: (۱) سعدی (۲) فریدون تولّی (۳) فریدون مشیری (۴) ملک الشعرای بهار	۰/۲۵
۳۰	پدیدآورندهٔ کدام آثار در کمانک مقابل آنها، <u>نادرست</u> ذکر شده است؟ «تذکرهٔ الاولیا (عطار)، مرصادالعباد (سعدی)، عباس میرزا، آغازگری تنها (مجید مجیدی)، اسرار نامه (عطار)»	۰/۵
۳۱	سرایندهٔ بیت زیر را از کمانکِ مقابلِ آن تعیین کنید. در ره عشق وطن از سرِ جان خاسته ایم / تا در این ره چه کند همّتِ مردانهٔ ما (رهی مُعیری - فریدون مُشیری)	۰/۲۵
«حفظ شعر»		

۰/۵	۳۲	(آ) مصراع دوم بیت زیر در کدام گزینه ، به درستی ذکر شده است؟ « زین هم‌رهان سست عناصر دلم گرفت » (۱) شیر خدا و رستم دستانم آرزوست (۲) بگشای لب که قند فراوانم آرزوست
۰/۵		(ب) مصراع اول بیت زیر را بنویسید. » هم خطواتش متقارب به هم
قلمرو فکری (۸ نمره) معنی و مفهوم نظم و نثر و درک مطلب		
معنی و مفهوم نثر (۲/۵ نمره)		
۰/۵	۳۳	بونصر را بگوی که امروز دُرستم.
۰/۵	۳۴	و بُتانِ زرّین شکسته و بگداخته و پاره کرده.
۰/۵	۳۵	آن را هیچ خزانه لایق نیست ، آلا حضرتِ ما.
۰/۵	۳۶	در هر ذره از آن گل ، دلی تعبیه می کرد.
۰/۵	۳۷	آن را امیر المؤمنین می روا دارد سِتَدَن.
معنی و مفهوم نظم (۲/۵ نمره)		
۰/۵	۳۸	یقین ، مرد را دیده بیننده کرد
۰/۵	۳۹	ز رخسارش فرو می ریخت اشکی / بنای زندگی بر آب می دید
۰/۵	۴۰	گَرَت ز دست برآید چو نخل باش کریم
۰/۵	۴۱	پرورده عشق شد سرشتم / جز عشق مباد سرنوشتم
۰/۵	۴۲	به روزِ مرگ ، چو تابوتِ من روان باشد / گمان مَبَر ، که مرا درد ، این جهان باشد

درک مطلب (۳ نمره)

۴۳	مفهوم « آفرینش دقیق و بی نقص خداوند » ، از کدام بیت زیر ، دریافت می شود؟ (آ) اگر لطفش قرین حال گردد همه ادبارها ، اقبال گردد (ب) به ترتیبی نهاده وضع عالم که نی یک موی باشد بیش و نی کم	۰/۲۵
۴۴	در بیت زیر ، مقصود از « صنم گریز پا » کیست؟ « بروید ای حریفان ، بکشید یار ما را به من آورید آخر ، صنم گریز پا را »	۰/۲۵
۴۵	دیدگاه مذهبی بیت زیر ، در کدام گزینه ، به درستی ذکر شده است؟ « کدام دانه فرو رفت در زمین که نرُست؟ چرا به دانهٔ انسانّت این گمان باشد؟ » (۱) باور به معاد (۲) باور به خلاقیت خداوند	۰/۲۵
۴۶	« سَری سَقَطی » ، در عبارت زیر ، چه عملی را نکوهش و مذمت می کند؟ « سَری گفت: وی در کوه ساکن شده است؟ بس کاری نباشد. مرد در میان بازار مشغول تواند بود. »	۰/۲۵
۴۷	طبق بیت زیر ، « عقل » در حلّ چه مسائلی عاجز است؟ « یک بار هم ای عشقِ من از عقل میندیش بگذار که دل حل بکند مسئله ها را »	۰/۲۵
۴۸	تصویر به کار رفته در مصراع : « فرو می ریخت گردی زعفران رنگ » ، با کدام بیت زیر یکسان است؟ (آ) چو خورشید زد عکس بر آسمان پراگند بر لاژورد ارغوان (ب) چو خورشید تابنده بنمود پشت هوا شد سیاه و زمین شد درشت	۰/۲۵
۴۹	طبق عبارت زیر ، چرا « قاضی بُست » از پذیرش هدیهٔ « سلطان مسعود » خودداری می کند؟ « گفت: خواجه با امیر محمود به غزوها بوده است و من نبوده ام و بر من پوشیده است که آن غزو ها بر طریقِ سنّتِ مصطفی هست یا نه؟ من این نپذیرم و در عهدۀ این نشوم . »	۰/۲۵
۵۰	در بیت زیر ، به کدام ویژگی شخصیتی « عباس میرزا » اشاره شده است؟ « چون شیر به خود سپه شکن باش فرزندِ خصالِ خویشان باش »	۰/۲۵
۵۱	عبارت زیر ، با کدام گزینه ، ارتباط معنایی دارد؟ « آدم به زیر لب آهسته می گفت: « اگر شما مرا نمی شناسید ، من شما را می شناسم ، باشید تا من سر از این خوابِ خوش بردارم ، اسامی شما را یک به یک برشمارم. » (آ) وَ عَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا (ب) إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا	۰/۲۵
۵۲	در عبارت زیر ، مقصود نویسنده از قسمت مشخص شده چیست؟ « مردمی که به خانه های تاریک و بی دریچه عادت کرده اند ، از پنجره های باز و نورگیر گریزان هستند. »	۰/۲۵
۵۳	حمیدی شیرازی در ابیات زیر ، چه کسی را و با کدام ویژگی بارز او وصف می کند؟ « چه اندیشید آن دم ، کس ندانست که مژگانش به خون دیده تر شد چو آتش در سپاه دشمن افتاد ز آتش هم کمی سوزنده تر شد »	۰/۵

شاد باشید